

608

Næringslivsforsikring

Forsikringsvilkår av januar 2007
Erstatter vilkår av januar 2006

608 Næringslivsforsikring

Vilkår av januar 2006

	Innholdsfortegnelse:	side
1.	Hvem forsikringen gjelder for	3
2.	Hvor forsikringen gjelder	3
3.	Hva som er forsikret	3
4.	Hvilke skader selskapet svarer for og hvilke begrensninger som gjelder	5
5.	Skadeoppgjør, tilbakebetaling av premie	7
6.	Ansvarsforsikring	11
7.	Særskilte vilkår og sikkerhetsforskrifter	17
8.	Andre aktuelle særskilte vilkår og sikkerhetsforskrifter	30

Ved skadeoppgjør regnes egenandeler som en prosent av folketrygdens grunnbeløp.

For forsikringsavtalen gjelder også lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL), Generelle vilkår og de særvilkår som er nevnt i forsikringsbeviset.

I forsikringsbeviset kan det være inntatt sikkerhetsforskrifter. Den som ved handling eller unnløstelse forsømmer å overholde eller å påse at en sikkerhetsforskrift overholdes, kan helt eller delvis miste retten til erstatning, jf. FAL § 4-8. Retten bortfaller også dersom forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l. Den enkelte sikkerhetsforskrift kan inneholde tilleggsbestemmelser som utvider eller innskrenker denne personkretsen.

1.	Hvem forsikringen gjelder for
-----------	--------------------------------------

- 1.1** Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset.
- 1.2** Ved forsikring av fast eiendom gjelder forsikringen også for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett, jf. FAL § 7-1,
- 1.3** Forsikringen gjelder ikke for innehaver av panterett i løsøre eller varer, jf. FAL § 7-1, 3. ledd som er fraveket, med mindre panthaveren har mottatt forsikringsattest fra selskapet.
- 1.4** Forsikringen gjelder ikke for annen panthaver eller eier av ting enn dem som er omtalt i punktene 1.1 til 1.3 ovenfor med mindre forsikringstakeren har forsikringsplikt eller bærer risikoen for tingen, se dog pkt. 3.2, 2. ledd.
Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede etter dette punkt endre avtalen eller la den opphøre.
Ved skadeoppgjør kan selskapet forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for sikrede med mindre selskapet har fått skriftlig meddelelse om den medforsikrede interesse etter at skaden inntraff og før oppgjør finner sted.

2.	Hvor forsikringen gjelder
-----------	----------------------------------

- 2.1** Forsikringen gjelder på sted(er) som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringssted).
- 2.2** Forsikringen omfatter, med inntil kr. 250.000,-, ting som midlertidig befinner seg på annet sted innen Norden (borteforsikring).
- 2.2.1** Borteforsikring gjelder ikke:
- på bygge- eller anleggsplass,
 - for ting som anvendes i entreprenør-, installasjons-, monterings- eller håndverksvirksomhet.
- 2.3** Naturskadeforsikring (pkt. 4.13) og forsikring for ran gjelder bare i Norge.
- 2.4** Ansvarsforsikringen, jf. pkt. 6, gjelder ansvar for skade som inntreffer i Norden og som pådras etter gjeldende rett i de nordiske land, jf. dog pkt. 6.6.1.2.

3.	Hva som er forsikret
-----------	-----------------------------

Når det fremgår av forsikringsbeviset, omfatter forsikringen:

3.1 Varer.

3.2 Løsøre.

Som løsøre anses faste og løse maskiner og inventar med faste og løse installasjoner, som er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet, offentlige eller

private anstalter o.l., så som maskinfundamenter, elektriske ledninger til maskiner, trykkluftledninger, kjøleledninger, ventilasjonsanlegg m.v. Ting tilhørende andre er medforsikret selv om forsikringstakeren ikke har forsikringsplikt, men bare i den utstrekning forsikringssummen overstiger verdien av egne og andres forsikringspliktige ting, jf. pkt. 1, og eieren selv ikke har tilstrekkelig forsikring.

3.3 Ansvarsforsikring, jf. pkt. 6.

3.4 Uten særskilt avtale omfatter forsikringen ikke:

- 3.4.1 Motorkjøretøy og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt - som ikke er varer i næringsvirksomhet.
- 3.4.2 Indirekte skade utover kr. 100.000,-, jf. særskilt vilkår 60-010. Skade på nedkjølte eller nedfrosne varer i disk, skap eller rom dekkes ikke.

3.5 Utover forsikringssummen omfatter forsikringen:

- 3.5.1 Nyanskaffelser i forsikringstiden med inntil 10% av summene for maskiner, inventar og løsøre.
- 3.5.2 Penger, bankbøker og verdipapirer med inntil kr. 15.000,-.

Sikkerhetsforskrift:

Tingene skal holdes nedlåst i skuff eller skap. Kravet om låsing gjelder ikke penger i kassaapparat dersom verdien ikke overstiger kr. 2.500,-.

- 3.5.3 Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadede ting etter skade med inntil 20% av forsikringssummen, høyst kr. 750.000,-.
- 3.5.4 Merutgifter, innenfor et tidsrom av 12 måneder, til lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av skadede ting etter påbud med hjemmel i lov eller forskrifter, med inntil 20% av forsikringssummen, høyst kr. 1.000.000,-.
- 3.5.5 Påløpne ekstrautgifter på grunn av prisstigning etter skade med inntil 20% av erstatningen for tingen, jf. særskilt vilkår 60-025.
- 3.5.6 Modeller, mønstre, former, stanser, matriser, klisjeer, trykkplater, stående sats o.l. som er gjenanskaffet innen 2 år med inntil kr. 100.000,-.
- 3.5.7 Nødvendige utgifter til rekonstruksjon av arkiver, manuskripter, yrkestegninger og beregninger, registre, kartoteker og forretningsbøker, datafiler og program samt kjerneprøver, som er gjenanskaffet innen 2 år, med inntil kr. 100.000,-.

Sikkerhetsforskrift:

Det skal tas sikkerhets kopi av dataregistre og program minst en gang ukentlig. Kopien skal oppbevares i en annen bygning eller i dataskap A120 ifølge NT FIRE 017.

- 3.5.8 Glass- eller plastruter inntil 4 m² ferdig innsatt i vinduer, dører, innredning og inventar i egne og leide lokaler. Egenandelen er kr. 3.000,-.

Forsikringen, omfatter også:

- 3.5.8.1 Ekstrautgifter til midlertidig innsetting av glass av enkleste sort når ny rute ikke kan skaffes innen rimelig tid. I tillegg erstattes ekstrautgifter med inntil kr. 2.500,- til maling, gravering m.m.
- 3.5.8.2 Skilt, utstillingskasser, montre o.l. med inntil kr. 10.000,-. Dekningen gjelder ikke utenfor forsikringsstedet.
- 3.5.9 Bygningsmessig tilleggsinnredning bekostet av sikrede som leietaker når innredningen ikke lenger kan utnyttes fordi leieforholdet opphører som følge av skade, eller fordi

innredningen ikke blir utbedret som ledd i bygningsskadens utbedring, med inntil kr. 100.000,-.

- 3.5.10 Ting solgt med salgspant med inntil kr. 100.000,- dersom kjøper ikke har forsikret tingen.
- 3.5.11 Ulykkesforsikring for kunder med forsikringssum kr. 250.000,- ved død og ved varig invaliditet, jf. særskilt vilkår 60-042.
- 3.5.12 Avbruddstap i inntil 12 måneder beregnet etter bestemmelsene i pkt. 5.2.2 og som sikrede påføres i ansvarstiden ved stans eller innskrenkninger i driften på grunn av erstatningsmessig skade nevnt i pkt. 4 inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden. Tapet kan ikke settes høyere enn det tredobbelte av forsikringssummen for løsøre og varer tillagt kontraktsbeløpet for leasede ting nevnt i forsikringsbeviset, dog maksimalt til 6 mill. kroner.
- Forsikringen omfatter også avbruddstap - med inntil kr. 250.000,- som virksomheten på forsikringsstedet får ved at produksjon eller omsetning reduseres eller fordyres ved erstatningsmessig skade nevnt i pkt. 4 hos leverandør eller kjøper innen Norden av løsøre eller varer. Ytelser fra vannverk, televerk, e-verk samt offentlige eller andre tjenesteytelser er unntatt.
- 3.5.12.1 Forsikringen omfatter ikke ting, økede finansieringsutgifter, økning i avskrivninger på grunn av skade og heller ikke den del av avbruddstap som er følge av:
- 3.5.12.1.1 Andre forbedringer, utvidelser eller endringer enn slike som skyldes offentlig påbud med hjemmel i lov eller offentlig forskrift for utbedring av skaden. Selskapet svarer ikke for slikt tap ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.
- 3.5.12.1.2 Manglende arbeidskraft til driften, ufullstendig tingforsikring, manglende finansiering eller økede kapitalkostnader på grunn av investering utover erstatning for ting.
- 3.5.12.2 Den avtalte ansvarstid begynner fra det tidspunkt skaden hindrer driften, dog ikke senere enn 12 måneder fra skadedato. Medfører streik, lockout eller annen force majeure at utbedringen eller gjenoppføringen hindres, forskyves ansvarstiden tilsvarende i inntil 12 måneder fra skadedatoen. Selskapet erstatter ikke det tap som oppstår de første 48 timer av ansvarstiden.
- 3.5.12.3 Forsikringen omfatter også tap som følge av naturskader, jf. pkt. 4.13.

4. Hvilke skader selskapet svarer for og hvilke begrensninger som gjelder

Med skade forstås også tap av ting, avbruddstap og utgifter *nevnt* i pkt. 3, samt at gjenstående bygningsdeler i henhold til lov eller beslutning med hjemmel i lov av vedkommende offentlige myndighet ikke tillates anvendt ved skadens utbedring. Selskapet kan anke beslutningen.

Selskapet erstatter bare skader som inntreffer i den tid selskapet' ansvar løper etter forsikringsavtalen og FAL.

Selskapet svarer ikke for utgifter til forbedringer og vedlikehold.

FAREØKNING

Hvis virksomheten i bygningen opphører eller lokalene ikke lenger er i regelmessig bruk, svarer selskapet ikke for skader ved hærverk, innbrudd eller frost. Hvis bygningen fraflyttes svarer selskapet bare for skader ved brann, lynnedslag og naturskader, jf. særskilt vilkår 60-041.

Selskapet svarer for:

- 4.1** Skade ved brann, det vil si ild som er kommet løs. Jf. også pkt. 4.3.

Selskapet svarer ikke for skade på ting som med hensikt utsettes for påvirkning av varme.

4.2 Skade ved direkte lynnedslag.

Med direkte lynnedslag menes at tingen enten direkte er truffet av lynet eller lynet har slått ned mindre enn 200 m fra den skadede ting og fulgt en leder til tingen. Stedet hvor lynet slo ned skal være tydelig merket av lynnedslaget.

4.3 Skade ved kortslutning og annet elektrisk fenomen.

Selskapet svarer ikke for skade på elektrisk maskin, apparat eller ledning med driftsspenning over 1000 volt, transformator eller datautstyr, selv om det oppstår brann i tingen.

For tingskade som rammer andre elektriske maskiner, apparater eller elektriske innretninger for oppvarming, blir det gjort aldersfradrag etter bestemmelsene i pkt. 5.4.3.1, også hvis det oppstår brann i tingen.

4.4 Skade ved eksplosjon ved trykk av luft, gass eller damp, samt ved forbrenning og annen kjemisk reaksjon.

4.4.1 Selskapet svarer ikke for skade:

4.4.1.1 Ved sprengningsarbeider som utføres på forsikringsstedet.

4.4.1.2 På forbrenningsmotor ved eksplosjon i denne.

4.4.1.3 På transformator, elektrisk maskin, apparat, datautstyr el. ved eksplosjon i disse.

4.4.1.4 På smelteovn, mikser, skjenk, digel, form m.v. hvor eksplosjon oppstår.

4.5 **Skade ved plutselig nedsooting ved fyring i ildsted.**

4.6 Skade ved luftfartøy som faller ned eller rammer ting, eller skade voldt av ting som faller ned fra luftfartøy.

4.7 Skade ved utilsiktet utstrømming av vann eller annen væske fra ledning med tilknyttet utstyr, ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse.

Sikkerhetsforskrift:

Bygningen skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer.

Sikkerhetsforskrift:

Varer i rom på bakkenivå eller lavere skal plasseres minst 10 cm over gulv.

Dersom vann eller annen væske trenger inn i bygningen utenfra svarer selskapet bare når væsken kommer fra en bygnings kloakkledning, overvannsledning i grunnen eller tilførselsledning for vann eller fyringsolje.

4.7.1 Selskapet svarer ikke for skade:

4.7.1.1 Ved vann eller annen væske som trenger inn i bygning på annen måte eller skyldes andre årsaker enn nevnt ovenfor.

4.7.1.2 Ved sopp eller råte.

4.7.1.3 På gulv og vegger i våtrom (vaske-, bade-, dusjrom o.l.) hvis utstrømmingen fra ledningen eller utstyret skjer inne i våtrommet.

4.8 Skade ved overflatevann som har trengt inn i bygning direkte over terrenget ved ekstraordinær nedbør eller snøsmelting.

Sikkerhetsforskrift:

Varer i rom på bakkenivå eller lavere skal plasseres minst 10 cm over gulv.

- 4.9** Ved innbruddstyveri av, jf. straffelovens § 147, 1. ledd, eller hærverk på varer, maskiner eller løsøre i en bygning eller rom i en bygning. Selskapet svarer for bygningsskade med kr. 5.000,- på sikredes leide lokaler, men ikke for skade på glass på over 4 m² i vinduer og dører med mindre glasset er spesielt forsikret, jf. særskilt vilkår 60-006. Selskapet dekker ikke utskiftning av låser hvis nøkler har kommet på avveie.

Selskapet svarer også for tyveri begått av uvedkommende som urettmessig har latt seg innelåse i lokalene i åpningstiden og deretter beskadiger bygningen ved å bryte seg ut.

Sikkerhetsforskrift:

Bygningen eller rommet skal være avlåst og beskyttet i samsvar med krav gitt i forsikringsbeviset, jf. sikkerhetsforskrifter for innbruddssikring.

Selskapet svarer ikke for tyveri som er oppstått i forbindelse med bruk av rett nøkkel med mindre nøkkelen var oppbevart utenfor forsikringsstedet, eller like godt beskyttet som krevd for de forsikrede ting, da tyven kom i urettmessig besittelse av den.

Forsikringstakerens og medforsikredes rett til erstatning bortfaller også om overholdelse av sikkerhetsforskriften er forsømt av andre som er betrodd nøkler eller ansvaret for avlåsing.

- 4.10** Skade ved ran, jf. straffelovens § 267, av penger, bankbøker, verdipapirer, løsøre og varer på forsikringsstedet og under transport innenlands ved den sikrede eller ved eget bud, med inntil kr. 100.000,-.

- 4.11** Skade ved brudd på glass inntil 4 m², jf. pkt. 3.5.8.

Ved skade på skilt, utstillingskasser, monter o.l. erstattes også de deler av tingen som ikke er glass når de blir skadet samtidig med glasset.

- 4.11.1 Selskapet svarer ikke for skade:

- 4.11.1.1 Ved riper og avskallinger.

- 4.11.1.2 Som skyldes arbeider med glasset og dets rammer, eller skade ved bygnings- og innredningsarbeider.

- 4.11.1.3 Som består i at innfatningen for isolerglass er utett.

- 4.11.2 Skade ved brudd på de glassruter som er spesielt nevnt i forsikringsbeviset, jf. særskilt vilkår 60-006.

- 4.12** Skade på ting når disse skades av glassbiter eller temperaturfall ved knusing av forsikret rute.

- 4.13** Skade ved naturskade på ting.
Egenandel for tingskaden er den som departementet til enhver tid har bestemt.
Med naturskade forstås naturulykke ved skred, storm, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. særskilt vilkår 60-041. Selskapet svarer også for avbruddstap, jf. pkt. 3.5.12.3.

5. Skadeoppgjør, tilbakebetaling av premie

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet for gjelder bestemmelsene nedenfor.

5.1 Skademelding.

Den som vil gjøre krav gjeldende, må uten ugrunnet opphold underrette selskapet om at skade er inntruffet. Brann, tyveri og hærverk skal meldes til politiet. Skademeldingen skal

inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer).

5.2 Skadeansettelse.

5.2.1 Tingskader.

5.2.1.1 Skaden settes til hva det på skadedagen ville ha kostet å utbedre tingen til samme - eller i det vesentlige samme stand som før. Skaden er under enhver omstendighet begrenset til forsikringsverdien med fradrag av gjenverdi. Hver enkelt komponent eller del av tingen skal vurderes for seg.

5.2.1.2 Kan tingen ikke repareres til samme eller i det vesentlige samme stand som før, settes skaden til forsikringsverdien med fradrag av gjenverdi. Gjenverdi fastsettes på samme måte som forsikringsverdien, jf. pkt. 5.3.

5.2.1.3 I stedet for å betale erstatning kontant, kan selskapet:

5.2.1.3.1 Enten stille en tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting av samme merke og modell til disposisjon for sikrede, eller

5.2.1.3.2 Besørge skaden reparert av egne valgte håndverkere slik at tingen settes i samme -eller i det vesentlige samme stand - som før skaden inntraff.

5.2.2 Beregning av avbruddstap.

Forsikringen skal bare gi erstatning etter forsikringsavtalen for det tap som virkelig er lidt. Tapet fastsettes snarest mulig etter utløpet av ansvarstiden, eller tidligere hvis partene blir enige om det. Sikrede plikter å medvirke til at driften i ansvarstiden blir så god som mulig, for eksempel ved utbedring, gjenanskaffelse, overflytting til annet lokale, midlertidig omlegging eller innstilling av driften. Gir selskapet bestemte anvisninger må disse følges. Det samlede avbruddstap er begrenset i henhold til pkt. 3.5.12.

5.2.2.1 Avbruddstapet settes til forskjellen mellom det resultat av driften som ville vært oppnådd i ansvarstiden uten skade og resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden. Disse resultatene beregnes uten hensyn til inntekts- eller utgiftsposter som ikke har noe med selve driften å gjøre, som for eksempel dannelse eller oppløsning av reserver i beholdninger og varekontrakter, inntekts- og formuesskatter.

5.2.2.1.1 Ved beregning av det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade, skal virksomhetens resultat av driften i tilsvarende tidsrom før skaden, minimum 1 år, legges til grunn (sammenligningstiden).

Resultatet i sammenligningstiden justeres hvis:

- konjunkturer, salgsmuligheter, priser, produksjonsmetoder eller andre driftsforhold påviselig er annerledes i ansvarstiden enn i sammenligningstiden.
- driften i sammenligningstiden har vært helt eller delvis avbrutt.
- driften i ansvarstiden helt eller delvis ville vært avbrutt av annen årsak enn skaden.

5.2.2.1.2 Ved beregning av resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden tas med:

5.2.2.1.2.1 De kostnader som er rettslig nødvendig eller forretningsmessig vel begrunnet for virksomhetens reduserte produksjon eller omsetning og som ikke kan innspares, alt innenfor ansvarstiden. Herunder tas med lønn, ferielønn, sosiale trygder og andre tariffestede ytelser til ansatte bare i den utstrekning det er nødvendig å beholde dem under den fortsatte drift eller omsetning, samt lønn m.v. - til de øvrige ansatte som ikke kan beskjeftiges på annen måte i oppsigelsestiden - i henhold til § 59 i lov om arbeidsvern og arbeidsmiljø.

Lønn m.v. utover det som er nevnt ovenfor tas bare med hvis det er særskilt avtalt i forsikringsbeviset.

5.2.2.1.2.2 Ekstraordinære kostnader som pådras i den hensikt å begrense tapet, for eksempel utgifter til provisoriske tiltak, forsøringsutgifter 0.1. Er selskapet' samtykke ikke innhentet på forhånd, regnes slike utgifter med bare i den utstrekning de påviselig har minsket tapet. Medfører slike kostnader nytte utover ansvarstiden, tas bare med det beløp som forholdsvis faller på ansvarstiden.

5.2.2.1.2.3 Inntekter i ansvarstiden, herunder renteinntekter, som skyldes skaden.

5.3 Forsikringsverdi.

5.3.1 Maskiner, løsøre, inventar og egen bygningsmessig tilleggsinnredning.

5.3.1.1 Forsikringsverdien settes til hva det på skadedagen ville kostet å gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ny ting (gjenanskaffelsesprisen) korrigert for følgende forhold:

Det gjøres fradrag for verdiforringelse på grunn av elde, bruk, nedsatt bruksverdi og andre omstendigheter. Fradraget gjøres bare for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av tingens/delens/komponentens erstatningsgrunnlag med fradrag som angitt ovenfor.

Ved beregning av verdiforringelsen skal det blant annet tas hensyn til den tid tingen har vært i bruk og den sannsynlige gjenstående brukstid.

5.3.1.2 For ting som uansett årsak ikke er gjenanskaffet eller reparert innen tre år etter at skaden inntraff, beregnes forsikringsverdien som ovenfor, men begrenses til omsetningsverdien på skadedagen.

5.3.2 Varer.

Ved fastsettelse av forsikringsverdien skal det tas hensyn til sparte kostnader, renter, kontantrabatt, ukurans og andre omstendigheter som innvirker på verdien. For varer som har redusert verdi på grunn av ukurans og skal selges til redusert pris, skal forsikringsverdien reduseres i samme forhold som reduksjonen i salgspris.

5.3.2.1 Varer som sikrede selv ikke har produsert og varer under produksjon, verdsettes til innkjøpspris med tillegg av kostnader, begge deler etter de priser som gjaldt ved ordinær produksjon og levering umiddelbart før skaden inntraff.

5.3.2.2 Ferdige varer av egen produksjon verdsettes til partiprisen, hensyn tatt til sikredes normale salgsmønster. For solgte varer benyttes kontraktsprisen. Det som berges skal først og fremst anses som solgt.

5.4 Erstatningsberegning.

Erstatningsoppgjøret baseres på sikredes utlegg til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring av skadet ting etter fremlagte kvitteringer, eller på et beløp fastsatt ved avtale eller skjønn. Bestemmelsene i pkt. 5.2 og 5.3 gjelder.

5.4.1 Erstatningen beregnes ut i fra at reparasjon eller gjenanskaffelse iverksettes snarest mulig og basert på ordinære kostnader. Selskapet erstatter ikke økede utgifter eller tap som påløper på grunn av forhold som sikrede har ansvaret for.

5.4.2 Egenandel.

Hvis ikke annet er bestemt blir det i erstatningsoppgjøret trukket en egenandel på 20% av folketrygdens grunnbeløp. Hvis skaden erstattes etter pkt. 4.13, naturskader, fratrekkes den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet. Ved bruddskade på glass, jf. pkt. 3.5.8, er egenandelen 5 % av folketrygdens grunnbeløp.

Ved skade forårsaket av varme arbeider, jf. sikkerhetsforskrift SF-001, utført av eller for

sikrede, fratrekkes en tilleggsegenandel på 10% av skaden, høyst kr. 150.000,-.

Har sikrede flere poliser i selskapet som er berørt ved samme skadetilfelle, trekkes bare en egenandel, den største.

Egenandelen fratrekkes etter andre erstatningsreduksjoner som har hjemmel i vilkårene eller FAL.

5.4.3 Aldersfradrag.

Spesielle reduksjoner for alder blir gjort etter den beregnede skade ifølge pkt. 4. Fradraget skal minst tilsvare den avtalte egenandelen.

5.4.3.1 I erstatningsoppgjøret blir det gjort fradrag for hvert år etter at tingen eller en skadet del er tatt i bruk som ny, slik:

1 år -15%	6 år - 60%
2 år - 30%	7 år - 65%
3 år -40%	8 år - 70%
4 år -50%	9 år - 75%
5 år - 55%	10 år - 80%
	Eldre - 85%

5.4.4 Underforsikring.

5.4.4.1 Før fradraget av egenandelen beregnes erstatningen slik:

5.4.4.1.1 Er forsikringssummen lik forsikringsverdien eller høyere, erstattes skaden. Er forsikringssummen lavere, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien (underforsikring). For avbruddsskaden gjelder samme underforsikringsforhold.

5.4.4.1.2 Nyanskaffelser i forsikringstiden, jf. pkt. 3, som inngår i forsikringsverdiene, skal tillegges verdiene i sin helhet, men tillegges forsikringssummene med inntil 5% av forsikringens sumner.

5.4.5 Førsterisiko.

For poster med angitt sum i vilkårene, unntatt nyanskaffelser pkt. 3.5.1 og avbrudd pkt. 3.5.13, samt for poster forsikret på førsterisiko er underforsikringsregelen opphevet.

5.4.6 Ansvar overfor nye eiere etter at skaden inntraff, panthavere, konkursbo, leasingselskap o.l.

5.4.6.1 Overfor panthavere, konkursbo, leasingselskap, utleiefirmaer 0.1. er selskapet' ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

- forskjellen i tingens omsetningsverdi før og etter at skaden inntraff, og
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen da skaden inntraff.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet.

Disse bestemmelser gjelder dog ikke leaset fast eiendom.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden skjedde.

5.4.6.2 Overfor andre nye eiere etter at skaden inntraff enn forsikringstakers ektefelle eller livsarvinger, begrenses selskapet' ansvar som om gjenanskaffelse ikke finner sted.

5.5 Skjønn.

Skadeansettelse og forsikringsverdi ved tingskade og spørsmål i forbindelse med

beregning av avbruddstap blir avgjort ved skjønn hvis den sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår blir i så fall lagt til grunn.

5.6 Eiendomsrett til skadde ting og ting som kommer til rette:

- 5.6.1 Den sikrede er pliktig å beholde en skadd ting mot å få utbetalt erstatning for den skade tingen har lidt, men selskapet har rett til å overta skadde ting etter forsikringsverdien.
- 5.6.2 Kommer en ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen selskapet

5.7 Selskapet overtagelse av panterett:

Er selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, trer selskapet inn i panthaverens rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til ham.

5.8 Tilbakebetaling av premie.

Hvis forsikringen utgår i forsikringstiden beregnes premien fra begynnelsesdato til utløpsdato slik:

Forsikringstid i måneder		Prosentandel av forsikringens årspremie
Fra	Til og med	
0	1	20%
1	2	30%
2	3	40%
3	4	50%
4	5	60%
5	6	70%
6	7	80%
7	8	90%
8	og lengre	100%

Overskytende premie tilbakebetales i den utstrekning de forsikrede ting eller interesser ikke er skadet.

6. Ansvarsforsikring

6.1 Hvem forsikringen gjelder for.

- 6.1.1 Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset (sikrede).
- 6.1.2 Forsikringen dekker også direkte ansvar som ansatte pådrar seg hvis ansvaret etter § 2-1 i Lov om skadeserstatning av 13. juni 1969 kunne vært gjort gjeldende overfor arbeidsgiveren, og skaden ikke er voldt av den ansatte ved forsett.

Ved forsett trer selskapet i sikredes rett til regress mot den ansatte.

6.2 Hvor forsikringen gjelder:

Forsikringen gjelder erstatningsansvar som pådras etter gjeldende rett i de nordiske land, for skade som inntreffer i disse landene, jf. dog pkt. 6.6.1.2.

6.3 Hva selskapet svarer for:

- 6.3.1 Selskapet svarer for sikredes erstatningsansvar for skade, jf. pkt. 6.10.1 som konstateres

av ham eller av skadelidte i forsikringstiden og som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er angitt i forsikringsbeviset, herunder ansvar som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten. Skaden blir å henføre til den polise som gjaldt da skaden først ble konstatert.

- 6.3.2 Alle skader som skyldes samme begivenhet, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

6.4 Forsikringssum og egenandel.

- 6.4.1 Hvis ikke annet er avtalt, er forsikringssummen begrenset til 150 G ved hvert skadetilfelle.

Selskapet betaler i tillegg til forsikringssummen saksomkostninger og morarenter i henhold til FAL § 8-4. Forsikringssummen med tillegg av saksomkostninger og morarenter, utgjør selskapet' samlede erstatningsplikt ved hvert skadetilfelle.

Ved skade som inntreffer utenfor de nordiske land er selskapet' samlede erstatningsplikt ved hvert skadetilfelle, inklusive *redningsomkostninger og saksomkostninger*, begrenset til forsikringssummen.

- 6.4.2 Egenandeler.

- 6.4.2.1 Hvis ikke annet er avtalt, bærer sikrede en egenandel ved ethvert skadetilfelle på 30% av folketrygdens grunnbeløp. Ved skade på ting voldt ved ras av is eller snø, er egenandelen 50% av folketrygdens grunnbeløp.

- 6.4.2.2 Egenandelen forhøyes til 10% av skadebeløpet, maksimum kr. 100.000,-, dog aldri lavere enn eventuelt særskilt avtalt egenandel, ved følgende type skader:

- 6.4.2.2.1 Skade ved installasjons-, monterings-, reparasjons- og vedlikeholdsarbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og slipeutstyr, jf. sikkerhetsforskrift SF-001, pkt. 7 – varme arbeide.,

- 6.4.2.2.2 Skade ved vann- eller kloakkledningsbrudd som ikke er unntatt fra dekning etter pkt. 6.5.12.

6.5 Hvilke begrensninger som gjelder:

Uten særskilt avtale svarer selskapet ikke for erstatningsansvar som sikrede pådrar seg:

- 6.5.1 For skade på ting (herunder fast eiendom) som tilhører en annen, men som sikrede eller noen på dennes vegne tar hånd om for:
- 6.5.1.1 Salg, utleie, fremvisning, demonstrasjon o.l.
- 6.5.1.2 Leie, lån, bruk, oppbevaring.
- 6.5.1.3 Flytting, installasjon, reparasjon, av- eller tildekking, ombygging eller annen bearbeidelse.

Unntakene gjelder selv om skade først oppstår etter at tingen er tilbakelevert eller arbeidet er avsluttet.

- 6.5.2 For forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.

Dette unntaket gjelder ikke:

- 6.5.2.1 Hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett. Forurensning ved lekkasje fra oppbevaringstanker for olje, kjemikalier eller lignende dekkes kun hvor forsvarlig oppsamlingskum er anlagt, jf. kravene til forsvarlig

oppsamlingskum i pkt. 6.7.2, Forsvarlig oppsamlingskum - sikkerhetsforskrift.

- 6.5.3 For skader som skyldes manglende vedlikehold, elde eller slitasje (herunder korrosjon) på sikredes anlegg eller utstyr, jf. kravene til vedlikehold i pkt. 6.7.3, Vedlikehold av eget anlegg eller utstyr - sikkerhetsforskrift. Dette unntak gjelder ikke personskader.
- 6.5.4 Overfor mor/datterselskap eller overfor selskap eller virksomhet.
 - 6.5.4.1 I samme konsern, jf. aksjelovens § 1-2.
 - 6.5.4.2 Hvor eierinteressene er de samme med 50% eller mer i hvert av selskapene.
 - 6.5.4.3 Hvor sikrede eller dennes familie har mer enn 50% av eierinteresse.
 - 6.5.4.4 Som disponeres av sikrede.
- 6.5.5 Overfor medeier for skade på ting som eies i fellesskap.
- 6.5.6 Ut over det som følger av den aktuelle bransjens standard leveringsbetingelser.
- 6.5.7 I henhold til kontrakt, jf. pkt. 6.10.2.
- 6.5.8 For skade på ting oppstått ved gravnings-, sprengnings-, pelings- og rivningsarbeid, ras eller jordforskyvning.
- 6.5.9 Som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri, luftfartøy, seilbåt eller motordrevet fartøy.
- 6.5.10 Etter Lov om skadeserstatning av 13. juni 1969, § 3-5 (oppreisning) eller for bøter og lignende, herunder "Punitive Damages", jf. pkt. 6.10.4.
- 6.5.11 Som byggherre, herunder også for om- og påbygging av egne anlegg.
- 6.5.12 Som eier av kloakk- eller overvannsledning for skade på ting ved oversvømmelse eller tilbakeslag i forbindelse med nedbør eller snøsmelting, med mindre det gjøres overveiende sannsynlig at skaden ville skjedd uavhengig av nedbør eller snøsmelting.
- 6.5.13 Når sikrede måtte forstå at hans virksomhet eller den valgte fremgangsmåte med overveiende sannsynlighet ville føre til skade.
- 6.5.14 I forbindelse med følgende virksomheter:
 - 6.5.14.1 Eier av dam.
 - 6.5.14.2 Produksjon av asbest, eller bruk, behandling eller sanering av bygning eller ting som inneholder asbest. Dette unntaket gjelder bare personskader.
 - 6.5.14.3 Plastikkirurgiske inngrep eller annen kosmetisk behandling utført utenfor offentlig sykehus i den hensikt å endre utseende på pasienten.
 - 6.5.14.4 Inngrep utført gjennom annen akupunktur enn laserakupunktur av andre enn leger/tannleger.
 - 6.5.14.5 Produksjon/import av farmasøytiske eller landbrukskjemiske stoffer.
 - 6.5.14.6 Produksjon av mekanisk drevne kjøretøyer eller deler til slike, ment til bruk på offentlig vei.
 - 6.5.14.7 Produksjon av luftfartøy, raketter, satellitter og bakkeutrustning til flyplasser samt deler til disse.
 - 6.5.14.8 Bygging og vedlikehold av skip og borerigger.

- 6.5.14.9 Bruk av høytrykks sprøytemalings-/sandblåsningsutstyr i friluft.
 - 6.5.14.10 Leveranse og tanking av drivstoff til luftfartøy.
 - 6.5.14.11 Produksjon av eksplosiver, fyrverkeri og ammunisjon.
 - 6.5.14.12 Produksjon av olje og gass offshore.
 - 6.5.14.13 Raffinerier.
 - 6.5.14.14 Petrokjemisk industri.
 - 6.5.15 For yrkesskade eller yrkessykdom påført egne ansatte.
 - 6.5.16 For skader som dekkes:
 - 6.5.16.1 Av annen særskilt ansvarsforsikring tegnet av sikrede for ett eller flere oppdrag i Norge.
 - 6.5.16.2 Av annen ansvarsforsikring tegnet for virksomhet utenfor Norge.
 - 6.6 Produktansvar.**
 - 6.6.1 Når sikrede blir ansvarlig for skade forårsaket av mangler eller skadevoldende egenskaper ved leverte produkter, gjelder følgende særbestemmelser i tillegg til de øvrige bestemmelser i vilkårene:
 - 6.6.1.1 Den avtalte forsikringssum er selskapet' maksimale ansvar for alle skadetilfeller som etter pkt. 6.3 skal anses konstatert i ett og samme forsikringsår.
 - 6.6.1.2 Pkt. 6.2 tillempes slik at selskapet likevel svarer for skade som inntreffer utenfor Norden, eller det område som er angitt i særvilkår nevnt i forsikringsbeviset, hvis skaden skyldes produkter:
 - 6.6.1.2.1 sikrede har solgt for levering til forbruker innenfor området, eller
 - 6.6.1.2.2 som er videresolgt utenfor området uten at sikrede visste eller burde visst dette.
 - 6.6.1.3 Av begrensningsreglene i pkt. 6.5 gjelder pkt. 6.5.4, 6.5.5, 6.5.6, 6.5.7, 6.5.10, 6.5.13, 6.5.14 og 6.5.16.
 - 6.6.1.4 Med mindre særlige tilleggsforsikringer er inntatt i forsikringsbeviset, svarer selskapet ikke for erstatningsansvar sikrede pådrar seg for skade:
 - 6.6.1.4.1 på selve produktet, eller for omkostninger ved reklamasjon og tilbaketakelse, jf. pkt. 6.10.3.
 - 6.6.1.4.2 som skyldes at et kjemisk eller farmasøytisk produkt ikke har virket etter sin hensikt eller hatt den tilsiktede effekt, med mindre årsaken er en ren produksjonsfeil.
 - 6.6.1.4.3 som voldes av et produkt som ikke er forelagt påbudt kontrollinstans når skaden skyldes den del av eller egenskaper ved produktet som skulle ha vært undergitt kontroll, jf. pkt. 6.7.4 - Godkjennelse fra påbudt kontrollinstans/sikkerhetsforskrift.
 - 6.7 Sikkerhetsforskrifter**
 - 6.7.1 varme arbeider - sikkerhetsforskrift Jf. sikkerhetsforskrift SF-001.**
 - 6.7.2 Forsvarlig oppsamlingskum - sikkerhetsforskrift, jf. pkt. 6.5.2.1.**
- Hvor sikrede har oppbevaringstank for olje, kjemikalier eller lignende, gjelder "Forskrifter om tiltak for å hindre spill eller lekkasje fra stasjonære utendørs**

overgrunnstanker for oppbevaring av brannfarlig væske” som sikkerhetsforskrift. Forskriften er fastsatt av Statens sprengstoffspeksjon den 7.12.1982 i medhold av lov av 21.5.1971 nr. 47 om brannfarlige varer §§ 18 og 37, 2. og 3. ledd. Forskriften utleveres på forespørsel, jf. pkt. 6.5.2.1.

6.7.3 Vedlikehold av anlegg eller utstyr - sikkerhetsforskrift, jf. pkt. 6.5.3. For sikredes bruk av anlegg eller utstyr gjelder følgende sikkerhetsforskrift:

6.7.3.1 Anlegg eller utstyr skal skiftes ut før det når kondemnabel stand.

6.7.3.2 Hvor vedlikehold krever spesiell autorisasjon, benyttes kun autorisert personell.

6.7.3.3 Leverandørens forskrifter for vedlikehold og service skal følges.

6.7.4 Godkjennelse fra påbudt kontrollinstans - sikkerhetsforskrift, jf. pkt. 6.6.1.4.3.

Hvor sikrede produserer eller omsetter produkter som er undergitt godkjenningssplikt i henhold til § 4 d i Lov om produktkontroll av 11. juni 1976 nr. 79 eller annen lov/offentlig forskrift, skal godkjennelse være innhentet fra vedkommende myndighet før produktet settes i omsetning.

Oppdrag for oppdrettsnæringen – sikkerhetsforskrift.

Ved leveranse, montering, service eller vedlikehold for oppdrettsnæringen - skal følgende kontrakter benyttes uten tillegg/endringer som berører kontraktens bestemmelser om erstatningsansvar/ansvarsfraskrivelse:

ved leveranse	- NL 85
Ved leveranse og montering	- NLM 84
Ved service og vedlikehold	- NR 841NU 84

6.8 Sikredes plikter ved skadetilfelle.

6.8.1 Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes selskapet snarest mulig. Uten selskapet' samtykke må sikrede ikke innrømme erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav.

6.8.2 Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller selskapet, plikter sikrede:

6.8.2.1 Omgående å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling.

6.8.2.2 På egen bekostning å utføre undersøkelser av tilgjengelig materiale samt på grunnlag av dette foreta en vurdering av ansvarsforholdet i den utstrekning selskapet ber om det.

6.8.2.3 På egen bekostning å møte ved forhandlinger eller rettergang.

6.9 Behandling av erstatningskrav.

6.9.1 Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, tilligger det selskapet:

6.9.1.1 Å utrede om erstatningsansvar foreligger.

6.9.1.2 Å forhandle med kravstilleren.

6.9.1.3 Om nødvendig å prosedere saken for domstolene.

6.9.2 Selskapet betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides. For så vidt gjelder omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av selskapet, betaler selskapet disse i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen.

Hvis erstatningskravet dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper, se dog pkt. 6.4.1, Ved skade utenfor de nordiske land.

6.9.3 Selskapet betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

6.10 Definisjoner.

6.10.1 Skade.

Med skade forstås skade på person eller ting.

6.10.1.1 Personskade anses inntruffet hvis død, skade eller sykdom er påført en person.

6.10.1.2 Tingskade anses inntruffet hvis løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom er tapt eller påført fysisk skade.

At en gjenstand/eiendom har fått lavere økonomisk verdi regnes ikke som fysisk skade dersom gjenstandens tekniske/fysiske anvendelighet er uforandret.

Spilte omkostninger til bearbeidelse av sikredes eget produkt regnes ikke som fysisk skade.

6.10.1.3 Foreligger det dekningsmessig skade etter forsikringsvilkårene, betales tilkomstmotkostningene selv om tilsvarende omkostninger er helt eller delvis nødvendig også for å få omgjort/repasert sikredes eget arbeid/produkt, jf. pkt. 6.10.2.5 og 6.10.3.1.

6.10.1.4 økonomisk tap påført tredjemann som følge av en dekningsmessig skade regnes som en del av denne.

6.10.2 Kontraktsansvar.

Med ansvar i henhold til kontrakt — jf. pkt. 6.5.7 - forstås ansvar:

6.10.2.1 som går ut over det som følger av alminnelige rettsregler, men som sikrede ved kontrakt, avtale eller garanti likevel har påtatt seg å bære.

6.10.2.2 sikrede må bære fordi han har gitt avkall på sin rett til regress.

6.10.2.3 sikrede etter inntruffet skade har gitt tilsagn om å dekke til tross for at dette går ut over det han kunne pålegges etter alminnelige rettsregler eller inngått kontrakt.

6.10.2.4 for skade som skyldes at sikredes ytelse i henhold til kontrakt eller avtale er forsinket eller uteblitt.

6.10.2.5 for skade på sikredes eget arbeid, ytelse eller entrepris (omgjøring) eller på ting som sikrede har solgt, men ikke endelig levert.

6.10.3 Reklamasjon og tilbaketakelse.
Som omkostninger ved reklamasjon og tilbaketakelse, jf.pkt. 6.6.1 .4.1 forstås omkostninger ved:

6.10.3.1 reparasjon, omlevering, bortkjøring, deponering og destruksjon av produktet.

6.10.3.2 nødvendig skadeforvoldelse for å reparere eller skifte det leverte produkt, jf. dog pkt. 6.10.1.3.

6.10.3.3 å trekke produktet tilbake fra markedet, så som utgifter til oppsporing av produktet eller meddelelser til kunder eller allmennheten.

6.10.4 Punitive damages:

Med "Punitive Damages" (også benevnt som "Exemplary Damages") jf. pkt. 6.5.10, forstås et erstatningsansvar av straffende karakter som utmåles i tillegg til erstatningen for skadelidtes økonomiske tap. (Punitive Damages pålegges først og fremst i USA ved kvalifisert uaktsomhet eller ved skade voldt av farlige produkter>.

6.10.5 Nord-Amerika.

Med Nord-Amerika forstås USA, dets territorier og besittelser, Puerto Rico samt Canada.

7. Særskilte vilkår og sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskrift SF - 001

Sikring mot brann

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de sikkerhetsforskrifter som er nevnt nedenfor eller andre sikkerhetsforskrifter som er gjort gjeldende for avtalen overholdes til enhver tid og på ethvert tidspunkt.

- 1 Ansvarshavende for det brannforebyggende arbeid.
Bedriftens leder oppnevner en person (ansvarshavende) til å forestå det brannforebyggende arbeid og til å sørge for at bestemmelsene nedenfor blir fulgt.
- 2 Instruks for de ansatte.
De ansatte skal instrueres om brannforebyggende tiltak, herunder om bruk av slokningsredskaper, hvorledes brann varsles og hvordan rømming kan foregå.
- 3 Brannfarlige og eksplosive varer.
Selskapet skal ha melding om hvilke mengder brannfarlige og eksplosive varer myndighetene tillater brukt og lagret i bedriften.
- 4 Elektriske anlegg og apparater.
Feil og uregelmessigheter ved elektriske anlegg skal straks rettes i samsvar med gjeldende forskrifter. Provisoriske anlegg skal utføres og benyttes i samsvar med forskriftene.
- 5 Brannløser og brannlemmer.
Utenfor arbeidstiden skal brannløser og brannlemmer være lukket. I arbeidstiden kan brannløser og brannlemmer holdes åpne hvis de har automatisk lukking styrt av røykdetektor.
- 6 Slokningsapparater.
Påbudte slokningsredskaper skal være tilstede på avmerket lett synlig og tilgjengelig plass og i god stand. Slokningsredskaper skal kontrolleres minst en gang i året. Hvert apparat skal være forsynt med en merkelapp som viser datoen for siste kontroll. Omkostningene ved vedlikehold av slokningsutstyr og oppladning etter bruk/feilutløsning betales av forsikringstakeren.
- 7 Varme arbeider.
Med varme arbeider forstås bygge-, installasjons-, monterings-, reparasjons- og vedlikeholdsarbeider, hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og slipeutstyr.

Ved varme arbeider skal

- arbeidsstedet og de nærmeste omgivelser være ryddet for brennbart avfall.
- alt brennbart materiale på og i nærheten av arbeidsplassen være fjernet eller beskyttet.
- brennbare bygningsdeler være kontrollert og beskyttet.
- åpninger i gulv, vegger og tak være tettet.
- godkjent slokningsutstyr, minimum 2 stk. 6 kg ABC håndslukkeapparater eller brannslange med diameter på 1" påsatt vann frem til strålerøret, være plassert lett

- tilgjengelig på arbeidsplassen.
- brannvakt være tilstede under arbeid, under pauser og minst 1 time etter at arbeidet er avsluttet.
- sveising og skjæring utføres etter instruks godkjent av selskapet.

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på tidligere tekkede tak. Forbud mot åpen flamme gjelder likevel ikke:

- ved legging av lag to ved tolags tekking på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordbeslag og lignende.
- ved tekking på takkonstruksjoner som består kun av ubrennbare materialer på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordkantbeslag og lignende.

Ved tining av is før omteking på tidligere tekkede tak, tillates bruk av åpen flamme på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordkantbeslag og lignende.

For fordamping av restvann etter tining av is er det forbud mot bruk av åpen flamme.

Sertifikat.

Varme arbeider hvor det benyttes åpen ild, sveise-, skjære-, og/eller slipeutstyr utenom faste spesielt tilrettelagte arbeidsplasser, skal bare utføres av personer som har gyldig sertifikat for varme arbeider utstedt av Norsk Brannvernforening eller samarbeidende organisasjoner i øvrige nordiske land.

- 8 Tobakksrøyking.
Røyking tillates kun på faste og avmerkede røykeplasser hvor instruks viser under hvilke betingelser røyking kan foregå uten fare for brann.
- 9 Orden og renhold.
Brennbart avfall og avfall som kan være selvantennende skal legges i egnede beholdere av flammebestandig materiale med selvlukkende lokk, eller straks fjernes til betryggende sted.
- 10 Kontroll etter arbeidstidens slutt.
Kontroll etter arbeidstidens slutt skal utføres i h.t. instruks som er tilpasset bedriftens spesielle risikoforhold.

Sikkerhetsforskrift SF - 003

Sikring mot tyveri og hærverk – generell forskrift

Sikkerhetsforskriftene omfatter samtlige adkomstdører, vinduer og andre åpninger.

FG = Forsikringsselskapenes Godkjenningsnevnd.

- 1 Dører, porter, luker og lignende åpninger**
Skal være låst med minst en FG-godkjent låseenhet. Nøkler må aldri bli i låsen, jfr. pkt 4 nedenfor. Hvis hengelås benyttes, jfr. pkt. 3 nedenfor.
- 2 Vinduer (også vinduer i dør)**
Vindusrute skal være solid festet. Utvendige glasslister skal ikke kunne fjernes med lett håndverktøy.
Kravene til sikring av vinduer gjelder inntil 4 m over terreng eller når utbygg eller gjenstander gir innklatringsmulighet.
- 3 Bommer og hengelåsbeslag**
Skal være av stål og tilfredsstillende
 - utvendig: Tverrsnitt 60 x 10 m.m. eller tilsvarende styrke
 - innvendig: Tverrsnitt 50 x 8 m.m. eller tilsvarende styrke.Låsens og beslagets bøyle skal fylle hverandre. Beslagets bøyle skal være av stål og ha samme styrke og dimensjon som hengelåsbøyle.
Beslaget skal være festet slik at det tilsvarer bommens og låsens styrke.

4 Oppbevaring av nøkler/koder

Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FG's merke eller ved at betrodd person bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg i henhold til produsentens monteringsanvisning.

Sikkerhetsforskrift SF – 004

Sikring mot tyveri og hæverk – beskyttelseskrav B1

Sikkerhetsforskriften omfatter samtlige adkomstdører, vinduer og andre åpninger til egne lokaler. For lokaler med offentlig påbudt rømningsvei gjelder følgende særbestemmelser:

I den tid lokalene er bemannet, må samtlige dører i disse rømningsveier være ulåst eller kunne åpnes innenfra i overensstemmelse med de stedlige myndigheters anvisning. I den tid lokalene er ubemannet, må disse være låst i henhold til selskapenes forskrifter.

Veiledning for gjennomføring av sikkerhetsforskriftene finnes i “Håndbok i innbruddssikring for næringslivet”, FG-publikasjon nr. 111.

FG = Forsikringsselskapenes godkjennelsesnevnd.

Der det under beskyttelsesklasse BI kreves sikringsutstyr, gjelder minimumskravene i pkt. 5.

1 Dører, porter, luker og lignende åpninger

- 1.1 skal være låst med en FG-godkjent låsenhet. I lokaler som bare har vinduer beliggende minst 4 m over bakkenivå, utbygg eller andre konstruksjoner og gjenstander som gir innklatringsmuligheter, kan låsenheten i dører til lokalene ha innvendig knappvrider hvis dør, og felt som grenser til dør, er uten vindu, eller glass i vindu er minst av sikkerhetsglass eller sikret med polykarbonatplate. (Se pkt. 5 — Sikringsutstyr).
- 1.2 skal ha låsenhet som holder dør og karm sammen hvis karm ikke har anlegg mot veggstender.
- 1.3 som er skyvbare skal være låst til karm eller annen fast bygningskonstruksjon.
- 1.4 må aldri ha nøkler stående i låsen.
- 1.5 som er to-fløyede skal sikres med stål kantskåter med hevearm, stål bolteskåter med låst bolt, låst bom eller annen tilsvarende sikring av det passive dørblad.
- 1.6 skal være sikret slik at de ikke kan åpnes ved demontering av hengslene fra utsiden.

2 Dører, porter, luker og lignende åpninger som ikke vender mot beferdet område

- 2.1 skal være godkjent etter NS 3170, eller ha samme styrke og stivhet som 35 mm kompakt tredør uten vindu. For kontorer gjelder dette kun dør i yttervegg.
- 2.2 Hvis det er glass eller andre svake felt i dør til butikk, tilhørende lager og andre lokaler som gir tilgang til butikken, skal det være beskyttet alternativt med:
 - sikkerhetsglass
 - polykarbonatplate
 - gitter
 - rulljesjalusi
 - lem

(Se pkt. 5 - Sikringsutstyr)

3 Vinduer, også vindu i dør

- 3.1. Vinduer skal være lukket og haspet eller låst.
- 3.3 Glass i vinduer og dører, som er plassert lavere enn 4 m over bakkenivå, utbygg eller andre konstruksjoner og gjenstander som gir innklatringsmuligheter, skal være sikret slik at glasset ikke kan fjernes fra utsiden med lett håndverktøy.

4 Hengslede vinduer i butikk og lagerlokale

som butikken bruker skal være låst med vinduslås når vinduene er plassert lavere enn 4 m over

bakkenivå, utbygg eller andre konstruksjoner og gjenstander som gir innklatringsmulighet.

5 Sikringsutstyr

Der det (under beskyttelsesklasse BI) kreves sikringsutstyr gjelder følgende regler:

5.1 Sikkerhetsglass

5.1.1 skal være typegodkjent av FG eller testet og sertifisert etter NS 3217, motstandsklasse Bi (NS 3215) eller bedre.

5.1.2 skal være sikret spesielt mot demontering. Det vises til:
"Anbefalte retningslinjer for montering av sikkerhets- og brannhemmende ruter".
(Glassbransjeforbundet i Norge.)

5.1.3 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.

5.2 Gitter

5.2.1 skal være typegodkjent av FG eller være laget av:
Stål med minst 8 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 5 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 10 x 50 cm eller stål med minst 5 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 4 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 3x7cm.

5.2.2 som ikke er fastmontert skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.

5.2.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer gitterets styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden. Rulle/skyvegitter skal alltid festes til fast karm eller bygningskonstruksjon.

5.2.4 montert på hengsel eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.

5.3 Rullesjalusi

5.3.1 skal være typegodkjent av FG eller være laget av:
Stållammeller av minst 1,2 mm tykkelse, som er helt tette.

5.3.2 skal løpe i egne skinner eller kanaljern, slik at dette ikke kan demonteres i lukket stilling.

5.3.3 skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.

5.3.4 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer rullesjalusiets styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden. Rullesjalusi skal alltid monteres fast til karm eller bygningskonstruksjon

5.4 Lem

5.4.1 skal være av minst 15 mm kryssfinérplate, minst 1,5 mm stålplate eller ha tilsvarende styrke.

5.4.2. som ikke er fastmontert skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.

5.4.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer lemmens styrke, f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand.

5.4.4 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.

5.5 Polykarbonatplate

- 5.5.1 skal være minst 6 mm tykk.
- 5.5.2 skal monteres på innsiden i tillegg til vanlig glass.
- 5.5.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer polykarbonatplatens styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 20 cm avstand. Det må benyttes store stoppskiver eller langsgående flatjern. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 5.5.4 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 5.6 Bom
- 5.6.1 skal være av stål og tilfredsstillende:
Utvendig: Minst 60 x 10 mm eller tilsvarende styrke
Innvendig: minst 50 x 8 mm eller tilsvarende styrke
- 5.6.2 skal være festet slik at det tilsvarer bommens styrke. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 5.6.3 skal låses med FG-godkjent hengelås. Det skal benyttes minimum klasse 2 innvendig og minimum klasse 3 utvendig.
- 5.6.4 skal ha hengelåsbeslag av stål, og beslaget skal ha samme styrke og dimensjon som hengelåsbøylen.
- 5.6.5 skal være slik at beslagets og hengelåsens bøyler skal fylle hverandre.
- 5.6.6 utvendig, skal ha hengelåsbeslag som er slik konstruert at det beskytter låsen.
- 5.7 Hengelåsbeslag
- 5.7.1 skal være FG-godkjent og ha samme klasse som hengelåsen. Dette gjelder klasse 3, 4 og 5.
- 5.7.2 skal være festet til karm eller vegg i h. h. t. produsentens anvisninger. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 5.8 Bakkantbeslag
- skal være slik utformet at det sammen med hengsler med mere gir døren samme motstandskraft mot oppbryting på hengselsiden (bakkant) som på låssiden.

Sikkerhetsforskrift SF – 005

Sikring mot tyveri og hærverk – beskyttelsesklasse B2

Sikkerhetsforskriften omfatter samtlige adkomstdører, vinduer og andre åpninger. For lokaler med offentlig påbudt rømningsvei gjelder følgende særbestemmelser:

I den tid lokalene er bemannet, må samtlige dører i disse rømningsveier være ulåste eller kunne åpnes innenfra i overensstemmelse med de stedlige myndigheters anvisning. I den tid lokalene er ubemannet, må disse være låst i henhold til selskapenes forskrifter.

Veiledning for gjennomføring av sikkerhetsforskriftene finne i “Håndbok i innbruddssikring for næringslivet”, FG – publikasjon nr. 111.

FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd

Der det under beskyttelsesklasse B2 kreves sikringsutstyr gjelder minimumskravene i pkt. 5.

1. Dører, porter, luker og lignende åpninger

- 1.1 skal være låst med minst en FG-godkjent låsenhet.
- 1.2 skal ha låsenheter som holder dør og karm sammen hvis karm ikke har anlegg mot veggstender.
- 1.3 som er skyvbare skal være låst til karm eller annen fast bygningskonstruksjon.
- 1.4 må aldri ha nøkler stående i låsen.
- 1.5 som er to-fløyede skal sikres med stål kantskåter med hevearm, stål bolteskåter med låst bolt, låst bom eller annen tilsvarende sikring av det passive dørbblad.
- 1.6 som er utadslående skal være sikret med minst to bakkantbeslag, eller annen sikring med tilsvarende styrke og funksjon.
- 1.7 som har trekarm skal alltid være sikret med minst to bakkantbeslag.

2. Dører, porter, luker og lignende åpninger som ikke vender mot beferdet område

- 2.1 skal være låst med minst 2 FG-godkjente låsenheter, hvorav den ene kan ha innvendig knappvrider. Avstand mellom låser bør være minst 40 cm.
- 2.2 skal være godkjent etter NS 3170 eller ha samme styrke og stivhet som 35 mm kompakt tredør uten vindu.

3. Vinduer, også vindu i dør og dør av glass

- 3.1 Vinduer skal være lukket og haspet eller låst. Nedenfor nevnte bestemmelser om sikring av vinduer gjelder bare vinduer som er plassert lavere enn 4 m over bakkenivå, utbygg eller andre konstruksjoner og gjenstander som gir innklatringsmulighet.
- 3.2 Glass i vinduer og i dører skal være sikret slik at glasset ikke kan fjernes fra utsiden med lett håndverktøy.
- 3.3 Glass i vinduer, også vindu i dør og dør av glass, skal være sikret med ett av alternativene:
 - gitter. Gitterets maskevidde skal være slik at varer ikke kan fjernes gjennom gitterets maskeåpning, eller varene skal tilleggs sikres.
 - rullesjalusi.
 - sikkerhetsglass.
 - polykarbonatplate.
 - lem.(Se pkt. 5 — Sikringsutstyr)

Verdien av utstilte varer nærmere enn 1,5 m fra sikret vindu må ikke overstige kr. 60.000,-.

- 3.4 Dersom ikke annet er avtalt, kan utstillingsvinduer mot beferdet område være usikret hvis de har en oppdelt glassflate på mer enn 1,5 m². Er glasset montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal rammen være låst med FG-godkjente låsenheter som krevet for dør.
- Verdier av utstilte varer nærmere enn 1,5 m fra usikret vindu må ikke overstige kr. 10.000,-
 - Går innbruddstyven inn i lokalet gjennom usikret utstillingsvindu og lokalet ikke er sikret med FG-godkjent innbruddsalarmanlegg, er egenandelen minst 20% av skaden.
- 3.5 Faste vinduer under 1,5 m, som ligger direkte over og i tilknytning til usikret utstillingsvindu, kan være usikret.

4. Sonesikring

Kravene til sikring kan begrenses til å omfatte de attraktive områdene/varene, dersom det framgår av forsikringsbeviset at det er avtalt. Virksomheten for øvrig skal i så fall være sikret etter beskyttelsesklasse Bi, og lokalene skal være dekket med FG-godkjent innbruddsalarmanlegg med alarmklasse minst EA 2.

5. Sikringsutstyr

Der det kreves sikringsutstyr gjelder følgende regler:

- 5.1 Sikkerhetsglass
- 5.1.1 skal være typegodkjent av FG eller testet og sertifisert etter NS 3217, motstandsklasse Bi (NS 3215) eller bedre.
- 5.1.2 skal være sikret spesielt mot demontering. Det vises til: Anbefalte retningslinjer for montering av sikkerhets- og brannhemmende ruter". (Glassbransjeforbundet i Norge.)
- 5.1.3 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 5.2 Gitter
- 5.2.1 skal være typegodkjent av FG eller være laget av: stål med minst 8 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 5 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 10 x 50 cm eller stål med minst 5 mm diameter eller av stå med tilsvarende tverrsnitt med minst 4 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 3 x 7 cm.
- 5.2.2 som ikke er fastmontert skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 5.2.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer gitterets styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden. Rulle-/skyvegitter skal alltid festes til fast karm eller bygningskonstruksjon.
- 5.2.4 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 5.3 Rullesjalusi
- 5.3.1 skal være typegodkjent av FG eller være laget av: stållameller av minst 1,2 mm tykkelse som er helt tette.
- 5.3.2 skal løpe i egne skinner eller kanaljern, slik at dette ikke kan demonteres i lukket stilling.

- 5.3.3 skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 5.3.4 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer rullesjalusiets styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden. Rullesjalusi skal alltid monteres til fast karm eller bygningskonstruksjon.
- 5.4 Lem
- 5.4.1 skal være av minst 15 mm kryssfinérplate, minst 1,5 mm stålplate eller ha tilsvarende styrke.
- 5.4.2 som ikke er fastmontert skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 5.4.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer lemmens styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 5.4.4 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 5.5 Polykarbonatplate
- 5.5.1 skal være av minst 6mm tykk.
- 5.5.2 skal monteres på innsiden i tillegg til vanlig glass.
- 5.5.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer polykarbonatplatens styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 20 cm avstand. Det må benyttes store stoppskiver eller langsgående flatjern. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 5.5.4 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 5.6 Bom
- 5.6.1 skal være av stål og tilfredsstillende:
Utvendig: Minst 60 x 10 mm eller tilsvarende styrke
Innvendig: Minst 50 x 8 mm eller tilsvarende styrke
- 5.6.2 skal være festet slik at det tilsvarer bommens styrke. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 5.6.3 skal låses med FG-godkjent hengelås. Det skal benyttes minimum klasse 2 innvendig og minimum klasse 3 utvendig.
- 5.6.4 skal ha hengelåsbeslag av stål, og beslaget skal ha samme styrke og dimensjon som hengelåsbøylen.
- 5.6.5 skal være slik at beslagets og hengelåsens bøyle skal fylle hverandre.
- 5.6.6 utvendig, skal ha hengelåsbeslag som er slik konstruert at det beskytter låsen.
- 5.7 Hengelåsbeslag
- 5.7.1 skal være FG-godkjent og ha samme klasse som hengelåsen. Dette gjelder klasse 3, 4 og 5.
- 5.7.2 skal være festet til karm eller vegg i h. h. t. produsentens anvisninger. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 5.8 Bakkantbeslag
- skal være slik utformet at det sammen med hengsler med mere gir døren samme motstandskraft mot oppbryting på hengselsiden (bakkant) som på låssiden.

Sikkerhetsforskrift SF – 006

Sikring mot tyveri og hæverk – beskyttelsesklasse B3

Sikkerhetsforskriften omfatter samtlige adkomstdører, vinduer og andre åpninger. For lokaler med offentlig påbudt rømningsvei gjelder følgende særbestemmelser: I den tid lokalene er bemannet, må samtlige dører i disse rømningsveier være ulåste eller kunne åpnes innenfra i overensstemmelse med de stedlige myndigheters anvisning. I den tid lokalene er ubemannet, må disse være låst i h. h. t. selskapenes forskrifter.

FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd -

Veiledning for gjennomføring av sikkerhetsforskriftene finnes i "Håndbok i innbruddsforsikring for næringslivet", FG-publikasjon nr. 111.

Der det under beskyttelsesklasse B3 kreves sikringsutstyr, gjelder minimumskravene i pkt. 4.

1. Dører, porter, luker og lignende åpninger

- 1.1 skal være låst med minst to FG-godkjente låsenheter. Avstand mellom låser bør være minst 40 cm.
- 1.2 skal ha låsenheter som holder dør og karm sammen dersom karm ikke har anlegg mot veggstender.
- 1.3 som er skyvbare skal være låst til karm eller annen fast bygningskonstruksjon.
- 1.4 må aldri ha nøkler stående i låsen.
- 1.5 som er to-fløyede skal sikres med stål kantskåter med hevearm, stål bolteskåter med låst bolt, låst bom eller annen tilsvarende sikring av det passive dørblad.
- 1.6 som er utadslående skal være sikret med minst to bakkantbeslag, eller annen sikring med tilsvarende styrke og funksjon.
- 1.7 som har trekarm skal alltid være sikret med minst to bakkantbeslag.

2. Dører, porter, luker og lignende åpninger som ikke vender mot beferdet område

- 2.1 skal være godkjent etter NS 3170 eller ha samme styrke og stivhet som 35 mm kompakt tredør uten vindu.

3. Vinduer, også vindu i dør og dør av glass

- 3.1 Vinduer skal være lukket og haspet eller låst. Nedenfor nevnte bestemmelser om sikring av vinduer gjelder bare vinduer som er plassert lavere enn 4 m over bakkenivå, utbygg eller andre konstruksjoner og gjenstander som gir innklatringsmulighet.
- 3.2 Glass i vinduer og i dører skal være sikret slik at glasset ikke kan fjernes fra utsiden med lett håndverktøy.
- 3.3 Glass i vinduer, også vinduer i dør og dør av glass, skal være sikret med ett av alternativene:
 - gitter. Gitterets maskevidde skal være slik at varer ikke kan fjernes gjennom gitterets maskeåpning, eller varene skal tilleggs sikres.
 - rullesjalusi.
 - sikkerhetsglass.
 - pykarbonatplate.
 - lem

(Se pkt. 4 — Sikringsutstyr)

Verdien av utstilte varer nærmere enn 1,5 m fra sikret vindu må ikke overstige kr. 60.000,-.

4. Sikringsutstyr

Der det kreves sikringsutstyr gjelder følgende regler:

- 4.1 Sikkerhetsglass
 - 4.1.1 skal være typegodkjent av FG eller testet eller sertifisert etter NS 3217, motstandsklasse Bi (NS 3215) eller bedre.
 - 4.1.2 skal være sikret spesielt mot demontering. Det vises til:
"Anbefalte retningslinjer for montering av sikkerhets- og brannhemmende ruter".
(Glassbransjeforbundet i Norge.)
 - 4.1.2 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 4.2 Gitter
 - 4.2.1 skal være typegodkjent av FG eller være laget av:
stål med minst 8 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 5 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse med inntil 10 x 50 cm eller stål med minst 5 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 4 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 3 x 7 cm.
 - 4.2.2 som ikke er fastmontert skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
 - 4.2.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer gitterets styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden. Rulle-/skyvegitter skal alltid festes til fast karm eller bygningskonstruksjon.
 - 4.2.4 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 4.3 Rullesjalusi
 - 4.3.1 skal være typegodkjent av FG eller være laget av:
stållameller av minst 1,2 mm tykkelse som er helt tette.
 - 4.3.2 skal løpe i egne skinner eller kanaljern, slik at dette ikke kan demonteres i lukket stilling.
 - 4.3.3 skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
 - 4.3.4 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer rullesjalusiets styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden. Rullesjalusi skal alltid monteres til fast karm eller bygningskonstruksjon.
- 4.4 Lem
 - 4.4.1 skal være av minst 15 mm kryssfinérplate, minst 1,5 mm stålplate eller ha tilsvarende styrke.
 - 4.4.2 som ikke er fastmontert skal være låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
 - 4.4.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer lemmens styrke, som f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 40 cm avstand. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
 - 4.4.4 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 4.5 Polykarbonatplate
 - 4.5.1 skal være minst 6 mm tykk.
 - 4.5.2 skal monteres på innsiden i tillegg til vanlig glass.
 - 4.5.3 skal ha festeanordninger som minst tilsvarer polykarbonatplatens styrke, f. eks. 6 mm gjennomgående bolter med ikke over 20 cm avstand. Det må benyttes store stoppskiver eller

langsgående flatjern. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.

- 4.5.4 montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal ha rammen låst med FG-godkjente låsenheter som krevd for dør.
- 4.6 Bom
- 4.6.1 skal være av stål og tilfredsstillende:
- Utvendig: Minst 60 x 10 mm eller tilsvarende styrke
Innvendig: Minst 50 x 8 mm eller tilsvarende styrke
- 4.6.2 skal være festet slik at det tilsvarer bommens styrke. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 4.6.3 skal låses med FG-godkjent hengelås. Det skal benyttes minimum klasse 2 innvendig og minimum klasse 3 utvendig.
- 4.6.4 skal ha hengelåsbeslag av stål, og beslaget skal ha samme styrke og dimensjon som hengelåsbøylen.
- 4.6.5 skal være slik at beslagets og hengelåsens bøyle skal fylle hverandre.
- 4.6.6 utvendig, skal ha hengelåsbeslag som er slik konstruert at det beskytter låser.
- 4.7 Hengelåsbeslag
- 4.7.1 skal være FG-godkjent og ha samme klasse som hengelåsen. Dette gjelder klasse 3, 4 og 5
- 4.7.2 skal være festet til karm eller vegg i h. h. t. produsentens anvisninger. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- 4.8 Bakkantbeslag
skal være slik utformet at det sammen med hengsler med mere gir døren samme motstandskraft mot oppbryting på hengselsiden (bakkant) som på låssiden.

Særskilt vilkår 60 - 006 Glass

- A. Forsikringen omfatter:
- 1 Glass- eller plastruter som er nevnt i polisen, ferdig innsatt på sin faste plass.
 - 2 Ekstraavgifter til midlertidig innsetting av glass av enkleste sort, når ny rute tilsvarende den skadde ikke kan skaffes innen rimelig tid. I tillegg erstattes ekstraavgifter med inntil kr. 2.500,- til maling, gravering, dekortape m.v. på skadet glass.
- B. Selskapet svarer for bruddskade.
- Selskapet svarer ikke for skade:
- 1 Ved avskallinger og riper.
 - 2 Som skyldes arbeider med glasset og dets rammer, eller skade ved bygnings- og innredningsarbeider.
 - 3 Som består i at innfatningen for isolerglass er utett.
- C. I erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel på kr. 2.500,- for hvert skadetilfelle. Før fradraget av egenandelen beregnes erstatningen slik:

Er forsikringssum ikke angitt, erstattes hele skaden for glass som er nevnt i politen. Er det forsikret flere glass av samme størrelse, erstattes hele skaden hvis alle glass er forsikret. Er ikke alle glass forsikret, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom antall forsikrede glass og samlet antall glass av samme størrelse. Premien indeksreguleres etter byggekostnadsindeks.

Særskilt vilkår 60 - 042 **Ulykkesforsikring for kunder**

Hvem forsikringen gjelder for, hvilke skader forsikringen omfatter og forsikringssummer:

- A Forsikringen gjelder for kunder under 70 år som oppholder seg i de lokaler på forsikringsstedet hvor forsikringstakeren driver sin næringsvirksomhet. Forsikringen gjelder ikke:
- for personer som besøker forsikringstakeren i annen anledning enn som kunde.
 - i lokaler som benyttes til annet enn næringsvirksomhet.
- B Forsikringen omfatter ulykkesskade som rammer kunden. Selskapet' alminnelige vilkår for ulykkesforsikring gjelder i den utstrekning de ikke er fraviket her. Disse vilkår sendes på anmodning.
- C Forsikringssummen ved livsvarig invaliditet og ved dødsfall er kr. 250.000,-. Hvis den forulykkede ved dødsfallet verken forsørget sine foreldre eller hadde barn eller ektefelle i live, er dødsfallerstatningen kr. 5.000,-. Forsikringssummen for behandlingsutgifter er kr. 10.000,- med egenandel kr 1.000,-.

Særskilt vilkår 60 - 025 Prisstigning etter skade

Forsikring av bygning og løsøre som er nevnt i polisen er utvidet til å omfatte økede utgifter på grunn av prisstigning til utbedring, gjenoppføring eller gjenanskaffelse (nedenfor kalt utbedring) av tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting.

Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden forøvrig og er begrenset til 20% av erstatningen for tingen. Erstatningen fastsettes når skaden er utbedret ved avtale eller skjøn. Selskapet kommer bare i ansvar hvis skaden er utbedret innen 5 år fra skadedagen for bygning og innen 3 år for løsøre. Erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

Særskilt vilkår 60 - 041 Naturskade

Forsikringen omfatter naturskade på ting i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. lov av 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring.

Selskapet svarer ikke for:

- 1 skade på skog eller avling på rot, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter samt ting i disse, fiskeredskaper på fartøy eller i sjøen, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen. Selskapet svarer dog for naturskade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.
- 2 skade på hageanlegg. Selskapet svarer dog for skade på utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang.
- 3 skade som alene rammer antenner, skilt, markiser o.l. festet til byggverk.
- 4 skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.
- 5 skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.
- 6 skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at vedkommende område ved tinglysning i medhold av naturskadelovens § 26 er erklært for særlig utsatt for naturskade, og skaden er av en slik art som erklæringen gjelder.
- 7 utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre. Er forsikret ting skadet eller direkte truet ved utløst naturulykke, dekkes nødvendige redningsutgifter, som omhandlet i FAL §§ 4-10 og 6-4.

Blir det etter naturskade på byggverk tinglyst erklæring etter naturskadelovens § 26 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade, og utgiftene til utbedringen er 60% eller mer av forsikringverdien for skadede byggverk, svarer selskapet for den økning i skade som nekting av reparasjon/gjenoppføring medfører. Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon, dårlig vedlikehold eller tilsvarende, eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.

Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til 1000 mill. kroner. (Overstiger skadene denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden).

Er det tvil om

- det foreligger naturskade
- det er inntruffet en eller flere naturskader, eller
- betingelsene for nedsettelse på grunn av svak konstruksjon m.v. (se ovenfor) er tilstede kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for ankenemnden for Statens Naturskadefond.

8. Andre aktuelle særskilte vilkår og sikkerhetsforskrifter

Særskilte vilkår:

- 60 - 002 Bygningsmessig innredning
- 60 - 010 Lønn til ansatte
- 60 - 016 Innhold i låst verdiskap etc.
- 60 - 019 Lagerforsikring med etterdeklarasjon
- 60 - 028 Rekonstruksjon av data
- 60 - 032 Tyveri av innhold i nedgravde tanker
- 60 - 034 Varer i frysedisk / -skap
- 60 - 035 Varer i fryserom / kjølerom
- 60 - 039 Varer og/eller løsøre hvor som helst - førsterisiko
- 60 - 043 Datautstyr og databærere

Sikkerhetsforskrifter:

- SF - 008 Ran – førsterisiko
- SF - 009 Automatisk innbruddsalarmanlegg
- SF - 011 Automatisk brannalarmanlegg
- SF - 012 Automatisk sprinkleranlegg
- SF - 020 Tankforsikring